

אותך אבקש

מסילות למבקשי ה' בדרכי העבודה העולה בית קל
במשנתו של הרה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

חיי שרה - תולדות | גיליון 16

הגאון רבי דוד מרגלית שליט"א
מחשובי הרמ"ם בעיר בית שמש יצ"ו

השגרה המבורכת...

שהברכה באה להזכיר את הבורא ית' מתוך השגרה שמשכיחה בדר"כ את הבורא ית', בכל ברכה שמברכים, עם קצת התבוננות בברכה כבר זוכרים את הבורא. וממילא זוכים לחיים טובים ואמיתיים כפי שחיה שרה אימנו, וכמבואר בזוהר הק' [רעיא מהימנא עקב דף ע"ר ע"ב] "בגין ברכאן דברין בר נש לקב"ה אתי לאמשכא חיינ ממקורא דחיי" [תרגום: מחמת הברכות שמברך בן אדם לקב"ה, הרי הוא ממשיך חיים ממקור החיים]. ולא רק לעצמו ממשיך חיים אלא לכל העולם, כהמשך דברי רשב"י שם "ואתי לאמשכא מתמן חיים לכל עלמא" [תרגום: וממשיך משם חיים לכל העולם]. וכדמבואר כן במאור ושמש פרשת משפטים [שמות כ"ג כ"ה] שזוכים לאריכות ימים כפשוטו על ידי אמירת הברכה כדבעי, וזה לשונו הק' "כשמברך האדם בקדושה על אכילתו ושתייתו אז קונה הדבר ההוא כאילו בראו... ושהקב"ה ימלא שנותיכם שתאריכו ימים".

ואם בחיים גשמיים עסקינן, ק"ו בחיים רוחניים וחיות אמיתית. וכשמבינים, וכל שכן אם זוכים להרגיש שבעת שמוציאים ברכה מפיו מתחברים כעת לאין סוף ברוך הוא, ממילא מקבלים חיות אמיתית כל אחד במקום שנמצא עם כל המעברים שעוברים עליו, ועם קצת יותר שימת לב בברכות כוונת הלב - אפשר לזכות לחיים טובים, חיים הראויים להיקרות באמת "חיים"!

וכפי שהתחלנו, אלו אכן "ימי השגרה המבורכת"... כי זה כל מטרת בריאת האדם, שדווקא בעולם השפל הזה, מתוך כל המעברים והבלבולים שעוברים על כל אחד - לא נשכח את השי"ת ואדרבא נתחזק בתוך החושך והשגרה להתחדש בחיות דקדושה.



כל ברכה וברכה הוא
יסוד בפני עצמו שעליו עומד כל

הקדושה של חייך, כל ברכה וברכה באופן פרטני
מגלה ומכניסה את תודעת הבורא ית' לרגעי חייך,
וממילא כשנתבונן כך - ודאי שהברכות ייראו אחרת,
עם יותר כוונת הלב ושימת לב למילים הכל כך
מחברות לאין סוף ברוך הוא.

הרמב"ם
כותב "ברכות רבות תיקנו חכמים דרך שבח והודיה ודרך בקשה, כדי לזכור את הבורא תמיד". מבואר ברמב"ם [ברכות א, ג]

הנה עומדים אנו בעיצומם של הימים המכונים בפי כל "ימי השגרה", והרבה פעמים קשה לעכל את מהירות הזמן... רק לפני כחודש היינו בעיצומן של ירח האיתנים הכל כך מרוממים, מוקפים במצוות החביבות והיקרות, והנה רק עברו כמה ימים ואנחנו מוצאים את עצמנו בתוך מרוץ השגרה לקראת זמן חורף ארוך... וכל אחד שואל את עצמו איך אתחבר לקב"ה בשמחה וחיות בתקופה אפורה זו? להתעלות ולהתרומם דווקא בחודש "מר" חשוון, הריק מכל מועד?

והנה יש המגדילים אומר בהזכירם תקופה זו של לאחר החגים בהגדרת ימים אלו "השגרה המבורכת", וכידוע שהמושג "כדאמרי אינשי" תופס מקום נכבד בחז"ל כמבואר מקומות רבים בש"ס ובספרי רבינו, ובוודאי שיש דברים בגו, השגרה הרגילה והאפורה אכן מבורכת, ואליבא דאמת זה תכלית עבודת ה', עבודת ה' אמיתית נמדדת דווקא בזמנים שאין משהו מעניין ברקע, לעבוד את הקב"ה מתוך החיים הפשוטים והרגילים, כשאין ריגושים ומועדים מיוחדים מסביב.

ובאמת שהקב"ה הציב לנו תחנות עצירה במשך היום להתחבר אליו ית' במקום בו אנו נמצאים ולהתרומם מעל המציאות הגשמית, ואחת מהן הוא על ידי הברכות היום יומיות, אנחנו כבר כ"כ מורגלים אליהם עד שלפעמים שוכחים אנו מגודל הזכות לדבר אתו ית' מכל מקום וכל רגע נתון.

בפרשתנו מודגש מספר השנים שחיה שרה אימנו קכ"ז שנה, מבאר מוהרנ"ת [בליקו"ה בכור בהמה טהורה הלכה ד' אות ח'] שהמאה שנה הם כנגד המאה ברכות שמברכים בכל יום שהם כנגד המאה אדנים [לשון אדנות] שהיה במשכן, והכ"ז שנה הם כנגד כלליות הדיבור שהוא כ"ב אותיות עם חמש האותיות של מנצפ"ך. ונראה בעומק הדבר שהרי כל המשכן עומד

התרגשות גדולה עם התייסדות החבורות השבועיות ע"י האברכים החשובים שליט"א להתחזק יחד מדי שבוע בדיבור חברים בדרכי ונתיבות עבודת ה', במשנתו הבהירה של רביה"ק ז"ע המלמד אורחות חיים להשיג התכלית הנרצה שהיא קיום רצונו ית'.
להלן רשימת החבורות השבועיות שהתייסדו לעת עתה:

עיר	רחוב	מיקום	יום	שעה	נציג:
ירושלים: נווה יעקב	רח' בלבן 7	ביהב"ס בני עקיבא	חמישי	20:30	0527156734
בית שמש: רמח"ד	רח' ריש לקיש	ביהב"ס ברסלב	שלישי	20:30	0527199896
זכרון יעקב	רח' אף על פי כן 30	ביהב"ס ברסלב	חמישי	21:30	
קרית ספר			ראשון	22:10	0534145799
שיעור לציבור הכללי - בקרית ספר רח' הרב אלישיב 10 - בביהב"ס בני תורה בכל יום רביעי בשעה: 21:10 - לפרטים: 0534145799					

אברך יקר! בימים אלו מתארגנים כלל האברכים שכל עיר ושכונה לייסד חבורה שבועית בשכונתם. אם אין עדיין באזורך חבורה שבועית צור קשר עם פעילי נכספה בקו בני עליה שלוחה 5,3, ובעז"ה נשתדל לסייע ולעמוד לעזר בכל המצטרף.

שיג ושיח

שיח ודברים מעולמו של בן ישיבה

"רצף של תקלות בדרך לבית מדרש!?"

השתתפה במקצת ואמר "אתה יודע ישראל!?"
לפעמים אנחנו מתנהגים לא כמו שצריך ויש דברים שאנחנו לא כ"כ בסדר בהם ומשמים מענישים אותנו כדי לנקות ולזכך אותנו וזה נקרא 'דינים' שכך דנו מלמעלה וכנראה זה מה שקורה לך בימים האחרונים..."

"נו.. אז יש פתרון לדינים האלו!?" שאל אותו ישראל בחוסר סבלנות...

"בטח!" ענה לו חיים, "כמובן להשתדל לתקן את המעשים, אבל גם אם לא תקנת בפועל עדיין אפשר לעבור את הדין בשלום... וכך מגלה לנו רבנו", הוא פתח את הליקוטי מוהר"ן הקטן שהיה מונח מתחת ל'בבא בתרא' שלו וקרא...

"כי כשאין האדם דן ושופט את עצמו, אזי דנין ושופטין אותו למעלה... כי אם אין דין למטה" יש דין למעלה' ושופטין את האדם ב'משפט דלעילא' אזי הדין נתלבש בכל הדברים וכל הדברים נעשים שלוחים למקום לעשות בזה האיש 'משפט כתוב', כמו שאמרו חז"ל, [נדרים מא'] 'למשפטיך עמדו'... אזי 'הכל עבדיך', לעשות 'דין' בזה האדם, אבל כששופט את עצמו 'יש דין למטה' אין דין למעלה' ואין היראה מתלבש בשום דבר, לעורר את האדם כי הוא בעצמו נתעורר..."

ליקו"מ קמא טו. ב.

"אתה שומע ישראל, מה רבנו אומר כאן!?"
אם כל יום תשב עם עצמך ותחשוב מה אני יכול להשתפר ולהשתנות ובאיזה דבר אני יכול להיות יותר טוב, ובאופן קבוע תעשה לך דין למטה, אז ממילא לא יהיה לך גם דין למעלה... ואתה פתאום תראה שהרבה דברים מסתדרים והיום שלך יראה אחרת..."

ישראל הקשיב בהתעניינות, "תמיד ידעתי שחשבון נפש זה דבר גדול אבל עד כדי כך שזה יכול להקל כל כך ולפתור הרבה בעיות". על זה לא חשבתי ובע"ה אני אשתדל בל"נ ללכת בדרך הנפלאה הזו לעשות 'דין למטה' ובע"ה כל הדינים יומתקו ולא ישאר שום 'דין למעלה'.

תשע וארבעים... 'מספיק איחרתי היום' הרהר בתסכול...



השעה היתה חמשה לעשר... ישראל נכנס לביהמ"ד בתקוה שלא יבחינו בו מגיע באיחור, ואז... שוב משהו התפקשש, ה'בבא בתרא' שלו נעלמה, הוא חפש בקיבוץ, חיפש בשי"א, בש"ב, בש"ג, והגמ' איננה. אחרי חיפושים קדחתניים, הוא לקח גמ' של 'וגשל' מ'האויצר', התיישב למול החברותא שלו - חיים, כשכולו מצוברח ומבולבל, די כבר... כ"כ הרבה ביום אחד..

"אני מרגיש שאני

מתפוצץ, גם קם מאוחר, גם נשפך

עלי קפה, גם הגמ' לא נמצאת במקום, וגם השבוע

לא הצלחתי להבין את הסוגיא המסובכת הזאת, זה

נראה שמשמים שמים לי מקלות בגלגלים, אבל בטח

אתה הברסלבר' תגיד לי שכל הזמן צריך לשמוח,

לרקד, ולקפץ, כי מצוה גדולה, להיות,

בשמחה תמיד..."

חיים, שראה את פניו החמוצות של ישראל שאל אותו בהתעניינות "מה קרה? מדוע אתה נראה מצוברח כל כך?" וישראל ענה בשפה רפה: "אני מרגיש שאני מתפוצץ, גם קם מאוחר, גם נשפך עלי קפה, גם הגמ' לא נמצאת במקום, וגם השבוע לא הצלחתי להבין את הסוגיא המסובכת הזאת, זה נראה שמשמים שמים לי מקלות בגלגלים, אבל בטח אתה הברסלבר' תגיד לי שכל הזמן צריך לשמוח, לרקד, ולקפץ, כי מצוה גדולה, להיות, בשמחה תמיד..." חיים שתק ונתן לישראל להתבטאות ולהוציא את כל מה שיש לו בלב,

היה זה עוד יום חורפי כבד, מאות בחורים עמדו בהיכל בית המדרש כשהם עטורים בתפילין, ושופכים את ליבם לפני ה' בתפילת השחר. בחדר 138 עמוק עמוק בתוך שמיכת הפוך - שוכב לו ישראל כשהוא שקוע בשינה עמוקה... ובל נחשוב שישאל הוא מן המאחרי קום, ישראל הוא מחשובי הבחורים שבדרך כלל נמצאים עם המשגיח בבית המדרש כבר בזמן ברכות, אולם בשבועות האחרונים כבר קרה מספר פעמים בכל פעם מסיבה אחרת שישראל התעורר קצת מאוחר ולא הצליח להגיע בזמן לתפילה...



וכך היה גם באותו יום בו פתחנו תחילה, השעה היתה שמונה ורבע... ישראל פקח את עיניו ונתן מבט חטוף בשעון, נטל את ידיו בזריזות, התלבש, ורץ ל'שטיבלאך' המקומי, כדי להספיק להגיע לסדר א' בזמן. "אינני יודע מה קורה לי... חשב כשכולו מבולבל ורוטן... זה כבר פעם שניה השבוע, שאני קם מאוחר, היום השעון לא צלצל, לפני יומיים הייתה חתונה שנגמרה מאוחר, איזה בושות... בחור 'חשוב' כמוני לא מגיע לתפילה... וחוז' מזה שהתפילה ב'ישיבה' כ"כ ממלאת ומיוחדת ו'שטיבלאך' צריך לרוץ ולמהר, ומי מדבר בכלל על מונה מעות..



ישראל נכנס לחדר הקפה בבהילות, ביד אחת הוא אחז את התפילין וביד השניה את המטריה, הוא הניח אותם בצד ומיהר לרוקן את הטיפות הבודדות שנותרו במיכל הגדול של החלב כדי להכין את קפה הבוקר שלו... לאחר ערבוב מהיר, הוא שעת אל היציאה, ואז... פתאום זה קרה... מרוב המהירות, הוא לא שם לב לבחור מש"א שנכנס גם הוא עם כוס קפה חם ומהתקלה הכוס התהפכה וחולצתו הלבנה של ישראל הפכה את צבעה מלבן לחום בהיר, "אוי ואבוי... איך שאני נראה עכשיו", הוא הרהר לעצמו בעצב, מוחו קדח ממחשבות: מה לעשות לגהץ חולצה חדשה??? להוריד את זו שעלי? מה יהיה איתי?... מחוגי השעון כבר הראו על השעה

נפשי בשאלתי

ליכון וביור ענינים בעבודת ה'

שאלה:

שלום וברכה!

ידוע ומפורסם כי בברסלב מלבד קיום העצות ולימוד הספרים ישנו עניין מיוחד וחשוב בעצם ההתקשרות והחיבור לרבינו הקדוש, מדוע זה נצרך? למה לא מספיק בקיום העצות והלימוד בספרים? וכמו שמצוי בעולם הישיבות שלומדים בספרי בעלי המוסר מבלי התקשרות מיוחדת לאותם צדיקים וקדושים שחיברו את הספרים. אשמח אם תאירו את עיני בעניין זה.

תשובת אחד מחשובי התלמידי חכמים שליט"א:

שאלתך החשובה כוללת שני מישורים חשובים, וכל אחד מהם מצריך לימוד ועיון במקורות רבים בחז"ל.

המישור האחד הוא נושא ההתקשרות לרבינו הקדוש, ובאופן אחר ניתן לנסח את שאלתך כך: מה הצורך בהתקשרות לנשמת משה רבינו ויחיד הדורות?

המישור השני הוא הבנת הצורך בהתקשרות לצדיקים וקדושים שאת דבריהם וספריהם אנחנו לומדים. ואכן למרות שכל אחד מהם עומד כאחד מתוך רבבות נשמות הצדיקים שהאירו בכל הדורות והשאירו ברכה אחריהם את הדברי תורה שלהם, יש צורך וחשיבות גדולה להתקשר בהם בלימוד תורתם, צורך שלעיתים לא מוכר ולא מודגש מספיק אצל חלק מבני הישיבות.

לפני שנכנסים לעיונים ולביאורים פרטניים חשוב להבין, שהשאלה נובעת מתפיסה חסרה במהות כלל ישראל כאילו נשמות מאוחד, שבו ישנה מערכת עצומה של יחסי גומלין בין הנשמות השונות. בעולם שנדמה כחסר נשמות, או כאילו נדמה לכל אחד שכל עבודתו תלויה רק בו, משפיעה רק על עצמו, אינו זקוק לאחרים ואינו מועיל (או חלילה להיפך) לאחרים.

האמת היא שהנשמות כולן מאירות זו לזו ומשפיעות זו על זו, ואילו הנשמות בנוי בהדרגה כך שכל נשמה שהיא תחתונה יותר נחשבת כגוף לנשמה שמעליה ומושפעת ממנה, וכך מעלה מעלה עד נשמת משה רבינו עליו השלום שעליו אמרו חז"ל ששקול כשישים ריבוא נשמות ישראל.

המעונין להכיר מעט את הנושא יוכל לעיין ב'פתחי שערים' (להגרי"א חבר זצ"ל תלמיד הגר"א) פרצוף א"א פרק ל"ב, שם ביאר בזה מה שאמרו במכילתא פרשת יתרו: 'את כל אשר עשה אלוקים למשה ולישראל עמו' שקול משה כנגד כל ישראל, משום שהיה כולל בתוכו כל שישים ריבוא נשמות של דור המדבר. וכן בדברי מוהר"ח מוולאז'ין זצ"ל ב'רוח חיים' על המשנה בריש פרקי אבות 'משה קיבל תורה מסיני' (ועיין ב'נפש החיים' סוף שער ב' פרק י"ז בעניין שורש הנשמה - נשמתא לנשמתא, ומאמר חז"ל בבראשית רבה: 'תוצא הארץ נפש חיה, אפילו נפשו של אדם הראשון, אפילו נפשו של משיח').

דעת לנבון נקל, שמושגים אלו פותחים בפנינו עולם רחב ועמוק של כלים חיוניים והכרחיים שבהם תורתנו הקדושה מלמדת לדאוג לכך שכל כלל ישראל יגעו לתכליתם, וכמו שכתב המסילת ישרים בפרק י"ג:

הנושא ולעבוד את השם לא כאדם נפרד אלא כחלק מכלל נשמות ישראל המאוחדים וכוללים בנשמת משה רבינו והתפשטות בכל הדורות.



החלק השני בשאלה נגע בחסרון הדבקות בשאר רבותינו הצדיקים כשאנו לומדים את דבריהם.

קצר המקום מלהאריך בסיבות לכך, הקשורות בנושא התמימות והפשיטות לעומת דרכי ההתחכמות, אך ניתן לומר באופן כללי שכאשר נפגמת התמימות, אזי העובדה שישנם מאמרים וציונים בחז"ל שאינם מובנים לנו בעינינו הגשמיות (גם אם הם תורניים), גורמת לנו פעמים רבות להמעיט בחשיבותם ולהתעלם מהם. נציין שנים מהם.

ישנו ירושלמי במסכת שקלים פרק ב' (דף ז ע"ב): **"רב גידל אמר האומר שמועה בשם אומרה יראה בעל שמועה כאילו עומד לנגדו שנאמר אך בצלם יתהלך איש"**. ב'ליקוטי מוהר"ן סי' קצ"ב מאריך לבאר שהכתיבה בספר הינה רק המעטפת החיצונית של הדברים שגילה החכם, וכשזוכה (כמבואר שם) לקיים עניין זה של לצייר דמות דיוקנו, זוכה בבחינת "והיו עיניך רואות את מוריך", ומקבל את בחינות פניו שכלו ונשמתו של הצדיק הגנוזים בספר.

עוד אמרו בירושלמי שם, וכן במסכת יבמות דף צ"ז ע"א: **"אמר רבי יוחנן משום רשב"י כל ת"ח שאומרים דבר שמועה מפיו בעולם הזה שפתותיו דובבות בקבר"**. ב'ליקוטי מוהר"ן סי' י"ב (על מאמרי רב"ח במסכת בבא בתרא), ביאר בעניין המובא בזה"ק פינחס דף ר"ג, שכשעוסקים בתורה הצדיק שבגן עדן מקשיב לקולו, ועל ידי זה מאיר ללומד להשיג את התורה באופן אמיתי ואף להחזירו בתשובה.

"שכיון שאי אפשר לאומה שתהיה כולה שווה במעלה אחת, כי יש בעם מדרגות מדרגות איש לפי שכלו, הנה לפחות, יחיד סגולה ימצאו אשר יכינו את עצמם הכנה גמורה, ועל ידי המוכנים יזכו גם הבלתי מוכנים אל אהבתו יתברך והשראת שכינתו".

בשורות קצרות אלו לא נוכל אף להתחיל להביא את דברי חז"ל ב"ש"ס ופוסקים ולמעלה בקודש, ונסה להתייחס באופן נקודתי לשאלות שהועלו, וגם זאת בטעימה על קצה המזל.



תפקידו של משה רבינו הינו רחב ויסודי הרבה מעבר למקור מידע למסירת תורת השם לעם ישראל. בגמרא במסכת יומא (דף ג' ע"ב) אמרו שהקב"ה חפץ דווקא בעבודתו של משה רבינו: "מה תלמוד לומר 'קח לך' כביכול משלך אני רוצה יותר משלהם", וברש"י: "לפי שדבר קשה הוא לומר שהקב"ה קץ בישראל, אומר 'כביכול' כלומר על כרחינו יאמר כן'".

עוד אמרו בגמרא שם: **"אבא חנן אמר משום ר' אלעזר כתוב אחד אומר 'ועשית לך ארון עץ' וכתוב אחד אומר 'ועשו ארון עצי שטים' הא כיצד? כאן בזמן שיש ישראל עושין רצונו של מקום כאן בזמן שאין עושין רצונו של מקום"**, וברש"י: **"שהן עושין רצונו של מקום. נקראת העבודה על שמם"**, ועולה שכשאין עושין רצונו של מקום, נקראת העבודה על שמו של משה רבינו.

ובמהרש"א הוסיף: **"ועוד יש לומר בהיפך, בזמן שעושין רצונו של מקום נחשב מלאכתו כאילו עשאו משה. ובזמן שאין עושין רצונו של מקום לא נחשב מלאכתו כאילו עשאו משה ונקראת על שמם כאילו עושין מלאכה בעלמא"**.

כמדומני שדי בדברים אלו לעורר את לב החפץ לזכות להיות באמת לרצון לפני השם, להתחיל ללמוד את

הנה אור עיני

כי טעמתי מעט הדבש הזה

להציל מעט דמעט במציל מן הדליקה

בְּכָל פַּעַם. וְאֶפְלוּ אִם לֹא יִזְכֶּה לְהַצִּיל עֲצָמוֹ כִּי אִם מֵעַט דְּמַעַט, אֶף-עַל-פִּי-כֵן גַּם אוֹתוֹ הַמֵּעַט יִהְיֶה רֵב בְּעֵינָיו מֵאֵד מֵאֵד בְּסוּף פֶּלֶס סוּף כְּמוֹצֵא שָׁלָל רֵב, כִּי בְּסוּף לֹא יִהְיֶה נִשְׁאָר לוֹ כִּי אִם זֹאת הַמֵּעַט שֶׁהַצִּיל אֶת עֲצָמוֹ אִיזָה פַּעַם כְּמַצִּיל מִן הַדִּלְקָה.

(ליקוטי הלכות, הל' תולעים ג' אות ג')

כִּי בְּאַמֶּת בּוֹדָאִי אֵין שׁוּם מְקוֹם לְבָרַח מִפְּנֵי יִתְבָּרֵךְ, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר, "אֲנִי מִפְּנֵי אֲבָרַח אִם אֶסֶק שְׂמִימִם שֵׁם אֶתָּה וְאֶצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּגֶד" וְמֵה יִפְעַל בָּזָה אִם זָלָה, חֵס וְשָׁלוֹם, אַחֵר תִּצְוֶנִי עוֹד הֲלֹא סוּף מָרָה תִּהְיֶה בְּאַחֲרֹנָה וּבְסוּף בּוֹדָאִי יִהְיֶה לוֹ לְמִשִּׁיב נֶפֶשׁ כָּל מֵה שְׂיִזְכֶּה לְהַצִּיל עֲצָמוֹ, מֵה שְׂיִחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ

